

Det kongelige helse- og omsorgsdepartement

PB 8011 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler
Marianne Blair Berg
Telefon: +47 67984690
Epost: marianne.blair.berg@ahus.no

Deres ref
200702277

Vår ref.
06/02663-13

4.9.2007

Tilbakemelding vedr. forslag til endring i helsepersonelloven (forbud mot urettmessig tilegnelse av pasientopplysninger)

Akershus universitetssykehus HF viser til høringsforslaget om endringer i helsepersonelloven "forbud mot urettmessig tilegnelse av pasientopplysninger" datert 13. juni 2007, med høringsfrist 10. september 2007.

Akershus universitetssykehus stiller seg positiv til at det nå tas skritt for å få en klar lovtekst som eksplisitt gjør det ulovlig og belagt med administrative reaksjoner og/eller straff, å tilegne seg pasientopplysninger som ikke er nødvendige i forhold til helepersonellets rolle i behandlingen. Dette er et problemområde som har vist seg vanskelig å håndtere slik helsepersonelloven § 21 nå er utformet. Helseforetaket har i lengre tid har vært oppmerksom på dette, og har arbeidet aktivt for å legge til rette for i størst mulig grad å etterleve pasientens rett til vern mot spredning av opplysninger, jf pasientrettighetsloven § 3-6. Dette gjenspeiles blant annet i den databrukerkontrakt som alle våre medarbeidere må undertegne.

Helseforetaket er imidlertid av den oppfatning at ordlyden i Helse- og omsorgsdepartementets forslag bør omformuleres noe, og da i første del av annet ledd, til:

Helsepersonell skal utvise aktsomhet i håndtering av pasientopplysninger, og verken forsøke å lese, "søke etter eller på annen måte tilegne seg, bruke eller besitte opplysninger som nevnt i første ledd uten at det har et nærmere bestemt formål begrunnet i tjenestelige behov, og er i samsvar med lovens bestemmelser om taushetsplikt."

Enkelte av våre medarbeidere har ytret bekymring i forhold til sin rettssikkerhet slik høringsforslaget lyder. Bakgrunnen for vårt endringsforslag:

1. Uttrykket "forbudt" er svært sjelden i lovtekster og virker meget sterkt på den uttrykket retter seg mot. Vi foreslår at uttrykket "forbudt" tas ut og erstattes med beskrivelse av en aktsomhetsplikt. Det er mer vanlig at plikter statueres eller handlingsnormer beskrives, og at brudd på pliktene er belagt med administrative eller strafferettslige reaksjoner.
2. Uttrykket "motta ... opplysninger" vil etter helseforetakets oppfatning kunne gi bestemmelsen et for vidt anvendelsesområde. Vi foreslår at dette strykes.

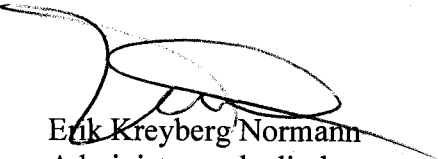
Helseforetaket mener at uttrykket "*besitte opplysninger*" er tilstrekkelig dekkende for urettmessig mottak av opplysninger. Uttrykket "*besitte opplysninger*" innebærer at dersom man mottar en feil forsendelse enten i elektronisk eller papirform, så plikter man å kvitte seg med eller destruere informasjonen på betryggende måte, dvs ikke videreføre brudd på taushetsplikten som andre eller en selv kan ha startet opp. Følgende eksempel kan illustrere vårt syn: Et helsepersonell (avsender) bryter taushetsplikten ved at pasientopplysninger videresendes elektronisk, men mottaker som også er helsepersonell, har ikke noen legitim rolle i pasientbehandlingen. For mottaker vil det imidlertid ofte være umulig å vite hva sendingen inneholder og derved også umulig å forstå at den er feilsendt, før sendingen er åpnet. Slik forslaget lyder kan mottaker derfor ufrivillig bryte mottaksforbudet, og det er vel å gå for langt i forhold til hensikten med lovendringsforslaget.

3. Uttrykket "utvise aktsomhet" fra vårt forslag: Helseforetaket tror det vil være tjenelig om en aktsomhetsplikt beskrives slik at det klargjøres at rene uhell ikke vil gi grunnlag for administrative reaksjoner eller straff. Helseforetaket tilsikter her å avgrense mot sterkt klanderverdige hendelser hvor helsepersonellet har utvist forsett eller grov uaktsomhet ved pliktbruddet. Eksempelen under punkt 2 kan videreutvikles som følger: Avsender trykker en feil tast og uforvarende sendes riktige pasientopplysninger feil mottaker, eller feil pasientopplysninger til riktig mottaker, eller feil pasientopplysninger til feil mottaker. – Dette er situasjoner hvor pliktbrudd uten videre skulle føre til at reaksjonssystemet skulle bli aktualisert. Helseforetaket tror ikke det har vært meningen, og foreslår derfor en presisering av bestemmelsen.
4. Uttrykket "forsøke" fra vårt forslag: Helseforetaket tror dette vil kunne ha en allmennpreventiv effekt fordi det signaliserer hvor alvorlig myndighetene ser på allerede forberedelser til urettmessig tilegnelse eller anvendelse av pasientopplysninger. Dette representerer således en skjerping i forhold til departementets forslag.

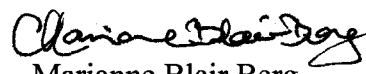
Akershus universitetssykehus finner at den foreslåtte endringene i helsepersonelloven med nytt annet ledd i § 21 om taushetsplikt, er vel fundert, men mener at utformingen bør revideres. Innholdsmessig vil endringen i større grad enn dagens ordning gi en mer helhetlig beskrivelse av helsepersonells plikt til å respektere pasienters integritet, og i større grad speile pasienters rett til vern mot spredning av opplysninger, jf pasientrettighetsloven § 3-6. Etter vårt syn er endringen også egnet til å underbygge tilliten til helsetjenesten. Når snoking i pasientjournaler eksplisitt blir beskrevet i helsepersonelloven vil dette i tillegg underbygge arbeidsgiveres mulighet til å åpne personalsak på grunnlag av yrkesmessig pliktbrudd.

Lovendringen vurderes som viktig av Akershus universitetssykehus HF.

Med vennlig hilsen

Erik Kreyberg Normann
Administrerende direktør

Marianne Blair Berg
Kst.leder
Juridisk enhet

Kopi: Helse Sør-Øst RHF

Postadresse
Akershus universitetssykehus HF
1478 Lørenskog

Sykehusledelsens besøksadresse
Sykehusveien 27
Nordbyhagen

E-postadresse
postmottak@ahus.no
Webadresse
www.ahus.no

Telefon: 67 92 88 00
Fax: 67 90 21 40
Org.nr. 983 971 636
Bank: 1644.06.05277